

ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ЕФЕКТИВНА МОДЕЛЬ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ БІЗНЕСОМ І ОСВІТНИМИ УСТАНОВАМИ

Необхідність оновлення підходів до підготовки сучасних фахівців зумовлена соціально-економічними трансформаціями, цифровізацією економіки та змінами на ринку праці. Традиційна система освіти дедалі частіше не встигає оперативно реагувати на потреби роботодавців, що призводить до розриву між теоретичною підготовкою і практичними вимогами професійної діяльності. То ж, дуальна освіта стає однією з найбільш ефективних моделей взаємодії між закладами освіти та роботодавцями.

Поєднання навчання в освітній інституції з практичною підготовкою безпосередньо на підприємстві дозволяє здобувачам освіти формувати професійні компетентності в реальних умовах праці. Таким чином, реалізовується можливість підготувати майбутніх працівників відповідно до потреб ринку праці, підвищити якість та прикладну спрямованість освітніх програм. Варто зазначити, що дуальна форма здобуття професійної освіти – це спосіб навчання, за яким теоретичний матеріал опановується в закладі з педагогом, а практичне навчання проходить на виробництві [3].

Дуальна освіта ґрунтується на принципах партнерства, відповідальності та взаємовигідної співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: закладами освіти, роботодавцями та здобувачами освіти. Ключовою особливістю цієї моделі є паралельне поєднання теоретичного навчання і практичної діяльності, що здійснюється на основі узгоджених навчальних планів і договорів про співпрацю.

Серед основних переваг дуальної освіти можна виділити:

- підвищення рівня практичної підготовки здобувачів освіти;
- скорочення періоду адаптації випускників на робочому місці;
- формування професійних, соціальних і комунікативних компетентностей;
- підвищення мотивації до навчання через усвідомлення практичної цінності знань;
- зменшення рівня молодіжного безробіття;
- залучення бізнесу до формування змісту освіти.

Для роботодавців дуальна освіта створює належні умови для відбору перспективних кадрів, зниження витрат на їх подальше навчання та адаптацію, а також формування корпоративної культури ще на етапі підготовки фахівця.

Перспективи впровадження та розвитку дуальної освіти в Україні значною мірою залежать від ефективної координації зусиль держави, бізнесу та освітніх установ. Важливим кроком є удосконалення нормативно-правової бази, зокрема чітке визначення статусу здобувачів дуальної освіти та механізмів фінансування.

До прикладу, дуальна освіта в Миколаївському національному аграрному університеті зреалізовується через ефективне навчання за освітньою програмою у поєднанні з навчанням на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації на основі відповідних договорів. Навчальний заклад керується нормативно-правовими та регулятивними документами, а саме, Концепцією підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схваленою розпорядженням КМУ від 19.09.2018 № 660-р., Положенням про порядок організації та проведення дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті (2017 р.), Положенням про відділ дуальної освіти (2021 р.). Дуальна форма здобуття освіти впроваджує студентоцентризований підхід шляхом орієнтації на задоволення очікувань здобувачів вищої освіти щодо успішної роботи за фахом.

Підприємствами-партнерами є ТОВ СП «НІБУЛОН» – провідний агровиробник та експортер зі 100% українським капіталом; ТОВ СП «ПІВДЕННА АГРАРНО-ЕКСПОРТНА КОМПАНІЯ» – провідна аграрна компанія півдня України, до якої входять десятки підприємств різних напрямків

діяльності сільськогосподарської сфери; АТ КБ «ПРИВАТБАНК» – найбільший банк в Україні; ФГ «АГРОЛАЙФ»; ОКП «МИКОЛАЇВОБЛТЕПЛОЕНЕРГО» тощо.

Про ефективність інноваційного підходу під час освітнього процесу свідчать здобутки навчального закладу, налагоджені патнерські відносини, відзнаки університету на Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті - 2024», а головне, відгуки здобувачів освіти [2].

Перспективним напрямом є розширення дуальної освіти не лише в професійно-технічній, а й у фаховій передвищій та вищій освіті, особливо в галузях ІТ, інженерії, економіки, освіти та сфери послуг. Важливу роль відіграє розвиток системи наставництва, підготовка менторів з боку бізнесу та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Крім того, доцільним є впровадження цифрових інструментів координації між закладами освіти та підприємствами, спільних платформ для планування навчання, оцінювання результатів і зворотного зв'язку.

Отже, дуальна освіта є ефективною моделлю взаємодії між бізнесом і освітніми установами, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців та їх відповідності потребам сучасного ринку праці. Водночас успішність її впровадження залежить від комплексного підходу, законодавчої підтримки, готовності бізнесу до партнерства та інституційної гнучкості освітніх закладів.

Подальший розвиток дуальної освіти має стати важливим стратегічним напрямом модернізації національної системи освіти та чинником сталого економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Біліченко О. С. Досвід упровадження дуальної форми здобуття освіти в Миколаївському НАУ. Міжнародна науково-практична конференція «Дуальна форма здобуття освіти: успіхи та проблеми третього року запровадження пілотного проєкту у закладах вищої та фахової передвищої освіти України», Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти, 23 листопада 2022 року. – Київ, 2022. – С. 63-66.
2. Відділ дуальної освіти МНАУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mnau.edu.ua/files/viddil-dualnoyi-osvity.pdf>
3. Дуальна освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/osvita-2/profesiyno-tekhnichna-osvita/reforma-profesiynoi-osviti/derzhavno-privatne-partnerstvo-ta-dualna-osvita/dualna-osvita>.
4. Шикіна О., Кузнецова О. (2025). Сучасний стан, чинники та умови розвитку дуальної освіти України. Економіка та суспільство, (71). DOI:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-27>

Дорохін А.О.

аспірант кафедри технологічної освіти
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ХМАРНІ СЕРВІСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ЛОГІСТИКИ В ОСВІТНЬО-ВИБОВНИЧОМУ КЛАСТЕРІ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Актуальність теми. Глобальна трансформація сучасної освітньої парадигми в Україні, що на поточному етапі реалізується через послідовне та всебічне впровадження концепції Нової української школи (НУШ), сьогодні максимально зосереджена на глибокій модернізації саме профільної середньої освіти. Цей надзвичайно складний та багатогранний процес передбачає не лише формальну зміну змісту навчальних програм, а радикальне наукове переосмислення фундаментальної ролі старшої школи як стратегічного перехідного етапу. Головним завданням реформи є забезпечення непорушного та нерозривного зв'язуючого ланцюга між загальною теоретичною підготовкою здобувача освіти та прикладним вектором його професійного самовизначення. В умовах воєнного стану, коли вся країна готується до масштабної та технологічної повоєнної відбудови, стабільність національної економіки безпосередньо корелює із здатністю освітньої вертикалі оперативно, гнучко та адекватно реагувати на динамічні запити ринку праці. Ключовим інструментом такої синхронізації у наш час виступає саме